

Secció de geografia i història

Els fons del Museu de Reus procedents del Centre de Lectura (1940)

Com molta gent sap, el Centre de Lectura va ser la primera institució cultural reusenca que va posseir una col·lecció d'objectes d'interès històrico-artístic. Si repassem la monografia del Dr. Pere Anguera sobre la història del Centre, veurem que ben aviat (a principi de 1860) comença a haver-hi donacions de socis que inauguren el que avui és un respectable patrimoni (entre 1982 i 1983 es van portar a terme una sèrie d'activitats entorn del "museu" del Centre de Lectura, entre les quals va destacar l'exposició *L'altre patrimoni*). Com a exemple pioner, la junta del Centre va fer pública (el dia 5 d'abril de 1862) la intenció de formar un *museu d'antiguitats* i va nomenar un equip que es responsabilitzés de la tasca de recol·lecció, integrat per un total d'onze membres sota la presidència de l'escultor Andreu Arpa. Tot i que seria interessant fer un seguiment de les vicissituds per les quals van passar les col·leccions que s'han anat fent i desfent al llarg dels cent trenta anys de vida de la nostra entitat, només volem oferir ara la notícia d'un fet molt mal conegut succeït fa quasi exactament cinquanta anys.

Entre 1925 i l'esclat de la guerra civil, el Centre de Lectura va gaudir d'una valuosa col·lecció que s'havia format gràcies a les activitats i a les donacions dels socis, a les quals es va afegir un interessant conjunt de materials (genèricament classificables com a *arqueològics*) que havien estat propietat de l'aleshores extingida Agrupació Excursionista de Reus. Els *Museus* del Centre

ocupaven en aquella època una part important del segon pis. Segons una descripció coetània, *els Museus contenen notables exemplars de ceràmica, d'indumentària i d'arqueologia, molt interessants per a la història (sic) de la nostra comarca*. Ens en podem fer una idea prou gràfica gràcies a la postal que reproduïm i que formava part d'un bloc de dotze fotogra-

tornar a obrir el Museu Prim-Rull al més aviat possible però amb un mínim digne de peces exposables. L'activitat recol·lectora es va activar durant els primers mesos de 1940, després de l'èxit obtingut per les exposicions temporals organitzades el 1939 (primer sobre Fortuny i després sobre la *Recuperación Artística*).

Per diferents circumstàncies, Enric Aguadé tenia

fies editat per la nostra entitat pels volts de 1927 (hi podem veure, entre altres objectes antics i moderns, el famós *Jueu del Raval*, ara al Museu Comarcal).

El Museu de Reus havia patit, entre 1936 i 1940, una sèrie de problemes que van afectar de forma destacada els seus fons (bàsicament formats a partir de 1933 i sobretot entre 1934 -any de la inauguració oficial- i l'agost de 1936). La reposició (a càrrec de les autoritats franquistes) de l'antiga junta del Museu palesà la intenció municipal, encarnada en la persona d'Enric Aguadé, de

accés franc a les instal·lacions del Centre de Lectura, i d'acord amb la necessitat de fons per exposar a l'empobrit Museu Municipal, hom va procedir tot seguit a portar diferents objectes del Centre al local del carrer de Sant Joan, amb el vist-i-plau de Salvador Vilaseca (vegeu la RCL corresponent al mes d'octubre de 1969) i de la resta de membres de la junta del Museu. (Cal recordar que el Centre no reprendria les activitats socials fins al 1948.)

Gràcies a un full escrit amb llapis (amb lletra de S. Vilaseca) que conserva l'ac-

tual Museu de Reus i que recentment ha estat a l'abast públic amb motiu de l'exposició *Un nou Museu, per què?*, sabem quins van ser els materials del Centre que van passar al fons de l'aleshores Museu Prim-Rull. El document diu així (completem el text -guionets, etc., a l'original- entre parèntesis per a fer-lo més entenedor):

Centro de Lectura á Museo Municipal/Clave del Tallet (piedra)/ Lápid a gótica (piedra)/ Frontal de altar, bordado/Escudo (de) D. Carlos, (de) piedra/(Escudo que) forma ángulo, (de piedra)/(Escudo) roto, (de piedra)/Tambor de milicias (de) Reus/4 Balas (del) bombardeo (de) Reus / 2 Blandoneras/ Cerámica (de) reflejos metálicos (toda la) vitrina/ Platos (todos)/ Aguamaniles, el verde de (la) derecha solamente/ Cerámica, fragmentos, cinco cajas/ Medallón (de) yeso (de) N.S.J., de Scala-Dei/ 5 hierros (de) apoyo (de un) balcón, (de la) casa (de) Alba/ pie (de) mesa, de madera, con cabeza (de) hombre/ Un cuadro (de) Bergadá, con cipreses (sic)/ Molino Ibero-Romano/ 5 piezas (de) alfarería romana/ Lápid a de Salou (en la escalera)/ Mira vistas y su pie-armario con accesorios (al marge, davant, hom hi va afegir "fal (ta) peu")/ Santos Cosme y Damián (dos figuras (de) madera, (de) 50 cts/ dos cuadros (de) Mir/Retrato (de) A. (de) Bofarull/ Busto (de) metal, retrato (de) B. Galofre/ una máquina fotográfica, (de) 18 x 24/ 14 de Mayo de 1940"

Déu ni do.